

Meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld

1^e Montessorischool de Wielewaal

Stappenplan Meldcode: kindermishandeling en huiselijk geweld

Laatst bewerkt: juni 2023

Stap	Wat doe je?	Wie is er verantwoordelijk?
Stap 1	Breng signalen in kaart en leg ze vast in Parnassys	Leerkracht (eventueel in overleg met intern begeleider)
Stap 2	Overleg en vraag advies: -bij de aandachtsfunctionaris -bij de OKA - anoniem advies vragen bij Veilig Thuis	Leerkracht en aandachtsfunctionaris In geval van OKA - dan OKA
Stap 3	Praat met ouders en of kind	leerkracht / aandachtsfunctionaris eventueel met OKA.
Stap 4	Weeg aard, ernst en risico geweld of kindermishandeling	Gezamenlijk na afloop van stap 3
	Indien er geen vervolg komt sluit het dossier dan af en registreer dit in Parnassys.	Aandachtsfunctionaris
Stap 5	Beslissen aan de hand van afwegingskader: Afweging 1: is melden noodzakelijk? Afweging 2: Is hulpverlening (ook) mogelijk?	Aandachtsfunctionaris en directie.

*Zie toelichting punt 4 en 5 op bijlage Stappenplan Meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld.

Noodsituaties

Bij signalen die wijzen op acuut en zodanig ernstig geweld dat bescherming onmiddellijk nodig is, wordt direct advies ingewonnen bij Veilig Thuis. Komt men daar, op basis van de signalen, tot het oordeel dat onmiddellijke actie moet worden ondernomen, kan zo nodig in hetzelfde gesprek een melding gedaan worden, zodat op korte termijn de noodzakelijke acties in gang kunnen worden gezet.

In noodsituaties kunnen wij overigens ook contact zoeken met de crisisdienst van het Bureau Jeugdzorg en/ of de politie vragen om hulp te bieden.

Route bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling

- ook met de leerling wanneer deze 12 jaar of ouder is.

Stap 1: In kaart brengen van signalen

- Observeer
- Onderzoek naar onderbouwing
- Gesprek met ouders: delen **van de zorg/signalen**
- Overleg met intern begeleider en directie, afspraken worden vastgelegd.

Stap 2: Collegiale consultatie en raadplegen Veilig Thuis

- Consulteer de aandachtsfunctionaris of de intern begeleider
- Bilateraal overleg met aandachtsfunctionaris, intern begeleider, jeugdarts, leerplichtambtenaar of andere betrokken zorgverleners.
- Consulteer ook (anoniem) Veilig Thuis.

Stap 3: Gesprek met de ouder(s)/verzorger(s)

- Delen van zorgen met de ouder(s)/verzorger(s).
- Bespreek de uitkomsten van consultaties met de ouder(s)/verzorger(s).

Stap 4: Weging van de aard en de ernst van het huiselijk geweld of de kindermishandeling

- Het afwegen van het risico, de aard en de ernst van de kindermishandeling of huiselijk geweld.
- Vraag Veilig Thuis om een oordeel.

Stap 5a: Hulp organiseren en effecten volgen

- Bespreek met de ouder(s)/verzorger(s) welke hulp georganiseerd wordt.
- Organiseer hulp door ouder(s)/verzorger(s) en leerling door te verwijzen naar OKA/OKT.
- Monitor of ouder(s)/verzorger(s) en leerling hulp krijgen.

Stap 5b: Melden en bespreken met de ouder(s)/verzorger(s)

- Bespreek met ouder(s)/verzorger(s) de voorgenomen melding.
- Meld bij Veilig Thuis.
- Volg de leerling en bel bij nieuwe/blijvende zorgen Veilig Thuis opnieuw.

Bijlage Stappenplan meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld.

Stap 4:

In stap 4 van de meldcode zal de in de vorige stappen verzamelde informatie worden gewogen. Deze stap heeft als doel om het risico op huiselijk geweld en/of kindermishandeling in te schatten, evenals de aard en de ernst. Dit is complex.

Stap 5

Het afwegingskader maakt duidelijk wanneer het melden van (vermoedens van) huiselijk geweld en/of kindermishandeling als professionele norm wordt beschouwd. Het afwegingskader maakt daarnaast duidelijk wanneer het bieden of organiseren van hulp bij (dreigend) huiselijk geweld of kindermishandeling tot de mogelijkheden behoort.

Afwegen in stap 5

1. Heb ik op basis van stappen 1 tot en met 4 van de meldcode een vermoeden van (dreiging van) huiselijk geweld en/of kindermishandeling?
Nee: afsluiten en vastleggen in dossier
Ja: ga verder met afweging 2.
2. Schat ik op basis van de stappen 1 tot en met 4 van de meldcode in dat er sprake is van acute onveiligheid/en structurele onveiligheid?
Nee: ga verder met afweging 3
Ja: melden bij Veilig Thuis. De afwegingen 3 tot en met 5 worden samen met Veilig Thuis doorlopen.
3. Ben ik in staat effectieve hulp te bieden of organiseren om dreiging van (toekomstig) huiselijk geweld en of kindermishandeling af te wenden?
Nee: Melden bij Veilig Thuis.
Ja: Ga verder met afweging 4.
4. Aanvaarden de betrokkenen hulp om dreiging van (toekomstig) huiselijk geweld en/of kindermishandeling af te wenden en zijn zij bereid zich hiervoor in te zetten?
Nee: Melden bij Veilig Thuis.
Ja: Hulp bieden of organiseren ga verder met afweging 5.
5. Leidt de hulp binnen de gewenste termijn tot de noodzakelijke resultaten ten aanzien van de veiligheid en /of het welzijn (herstel) van alle betrokkenen?
Nee: (opnieuw) melden bij Veilig Thuis.
Ja: hulp afsluiten **met** afspraken over het volgen van toekomstig (on) veiligheid met betrokkenen en samenwerkingspartners.

Uit de 5 afwegingen die in het afwegingskader worden genoemd, zijn onderstaande 3 professionele normen tot melden te onderscheiden:

Het melden van mogelijke kindermishandeling en/of huiselijk geweld is een professionele norm en al zodanig noodzakelijk:

- 1: In **alle** gevallen van acute onveiligheid en of structurele onveiligheid.
- 2: In alle **andere** gevallen waarin de beroepskracht meent dat hij, gelet op zijn competenties, zijn verantwoordelijkheden en zijn professionele grenzen, in onvoldoende mate effectieve hulp kan bieden of kan organiseren bij (risico's op) huiselijk geweld en/of kindermishandeling.
- 3: Wanneer een beroepskracht die hulp biedt of organiseert om betrokkenen te beschermen tegen het risico op huiselijk geweld en/of kindermishandeling constateert dat **de onveiligheid niet stopt of zich herhaalt**.

Handelen bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling.

1e Montessorischool De Wielewaal

- is verantwoordelijk voor een goede kwaliteit van de dienstverlening aan de leerlingen en neemt deze verantwoordelijkheid zeker ook wanneer leerlingen (vermoedelijk) te maken hebben met huiselijk geweld of kindermishandeling;
- verwacht van medewerkers op basis van deze verantwoordelijkheid dat zij in alle contacten met leerlingen en ouders/ verzorgers attent zijn op signalen die kunnen duiden op huiselijk geweld of kindermishandeling en dat zij effectief reageren op deze signalen;
- heeft de meldcode vastgesteld zodat de medewerkers weten welke stappen van hen worden verwacht bij signalen van huiselijk geweld of kindermishandeling; ook is vastgelegd op welke wijze de medewerkers bij deze stappen ondersteund worden;

In deze meldcode beschrijving

- wordt onder *huiselijk geweld* verstaan: (dreigen met) geweld, op enigerlei locatie, door iemand uit de huiselijke kring, waarbij onder geweld wordt verstaan: de fysieke, seksuele of psychische aantasting van de persoonlijke integriteit van het slachtoffer, daaronder ook begrepen eengerelateerd geweld en verminking. Tot de huiselijke kring van het slachtoffer behoren: (ex)partners, gezinsleden, familieleden en huisgenoten;
- wordt onder *kindermishandeling* verstaan: iedere vorm van een voor een minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard, die de ouders of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade wordt berokkend, of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel, daaronder ook begrepen eengerelateerd geweld en verminking;
- wordt onder *medewerker* verstaan: de medewerker die voor 1e Montessorischool De Wielewaal werkzaam is en die in dit verband aan leerlingen van de basisschool zorg, begeleiding, of een andere wijze van ondersteuning biedt;
- wordt onder *leerling* verstaan: de leerling aan wie de medewerker zijn professionele diensten verleent;
-

Dit beleidsstuk is gebaseerd op de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling, ministerie van volksgezondheid, welzijn en sport en mede gebaseerd op:

- de Wet maatschappelijke ondersteuning
- de Wet op de jeugdzorg;
- de Wet bescherming persoonsgegevens;
- de Wet op het primair onderwijs;

Verdieping van de stappen 1t/m 5 bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling

Stap 1: In kaart brengen van signalen

- Observeer
- Onderzoek naar onderbouwing
- Gesprek met ouders: delen **van de zorg/signalen**
- Overleg met intern begeleider en directie, afspraken worden vastgelegd.

Breng de signalen die een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling bevestigen of ontkrachten in kaart en leg deze vast.

Leg ook de contacten over de signalen vast, evenals de stappen die worden gezet en de besluiten die worden genomen. Leg vast wie verantwoordelijk zijn voor deze stap in de organisatie.

Bij vroegsignalering worden signalen gezien die duiden op een zorgelijke of mogelijk bedreigde ontwikkeling. Zelden zullen deze signalen direct duidelijkheid geven over de oorzaak zoals huiselijk geweld of kindermishandeling. Het is daarom verstandig uit te gaan van de signalen die je als medewerker van 1e Montessorischool De Wielewaal bij de leerling of in de interactie tussen ouder en leerling waarneemt.

Maak bij het signaleren van huiselijk geweld of kindermishandeling gebruik van de signaleringslijst Huiselijk geweld en kindermishandeling uit de bijbehorende handleiding.

Leg in deze fase alle gegevens die te maken hebben met het signaleren en handelen schriftelijk vast in ParnasSys, bij **notitie meldcode**. Bij verdere gesprekken met ouders en betrokkenen kunnen wij dit raadplegen en bij eventueel onderzoek door Veilig Thuis kunnen wij ons daarop verantwoorden.

Leg in ParnasSys de volgende gegevens vast:

- Vermeld altijd datum, plaats, situatie en eventueel aanwezigen.
- Signalen die duidelijk maken welke zorgen je ziet, hoort of bemerkt
- Signalen die een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling bevestigen of ontkrachten.
- Contacten over deze signalen.
- Stappen die worden gezet.
- Besluiten die worden genomen.
- Vervolgaantekeningen over het verloop.
- Beschrijf uw signalen zo feitelijk mogelijk, ouders hebben inzagerecht in het leerlingdossier:
- Leg diagnoses alleen vast als ze zijn gesteld door een bevoegde zorgprofessional.

In onderstaande gevallen is dit stappenplan niet van toepassing:
conform de *Wet Preventie en bestrijding van seksueel geweld en seksuele intimidatie in het onderwijs, artikel 4 Verplichting tot overleg en aangifte inzake zedenmisdrijven (meld- en aangifteplicht)*.

Indien er signalen zijn van huiselijk geweld of kindermishandeling gepleegd door een medewerker, meld de signalen dan bij de directie.

Is een directielid een betrokkene, meld dan bij het bestuur (OOadA).

Stap 2: Collegiale consultatie en raadplegen Veilig Thuis

- Consulteer de aandachtsfunctionaris (of de intern begeleider).
- Bilateraal overleg met aandachtsfunctionaris, intern begeleider, jeugdarts, leerplichtambtenaar of andere betrokken zorgverleners.
- Consulteer ook (anoniem) Veilig Thuis.

Gespreksvaardigheid om in gesprek te gaan over zorgen en het vragen om toestemming van de ouder is een specifieke deskundigheid en kan door middel van scholing worden aangeleerd.

Consultatie is mogelijk met de volgende collega's: de aandachtsfunctionaris, de intern begeleider, de directie, een collega uit dezelfde klas en/of bijvoorbeeld de jeugdverpleegkundige of jeugdarts, OKA. Na consultatie wordt de leerling ter bespreking ingebracht in het IB/directieoverleg.

Om de leerling 'open' (niet anoniem) te bespreken is toestemming van de ouder(s)/verzorger(s) vereist. In het contact zijn wij transparant en integer. In de meeste gevallen wordt toestemming door de ouder(s)/verzorger(s) gegeven. Ook kunnen wij advies vragen aan Veilig Thuis over op welke wijze in gesprek kan worden gegaan met de ouder.

Indien de ouder(s)/verzorger(s) weigert is dit een zorgelijk signaal en moet het worden meegenomen in de weging (Stap 4). De leerling kan overigens anoniem worden besproken wanneer de ouder geen toestemming heeft gegeven, maar dit verdient niet de voorkeur vanwege de eventuele vervolgacties.

Indien er ook maar enige twijfel heeft over de oorzaak van de situatie en/ of eventuele mogelijke onveiligheid bij de leerling, moet er advies gevraagd worden bij Veilig Thuis . Veilig Thuis kan een eerste weging maken of het terecht er zorgen zijn over deze situatie en of er mogelijk sprake kan zijn van kindermishandeling of huiselijk geweld.

Door de ouder(s)/verzorger(s) continu te betrekken en in gesprek te blijven, is de kans groter dat de ouder gemotiveerd is om de situatie te verbeteren en/ of hulp te aanvaarden.

Stap 3: Gesprek met de ouder(s)/verzorger(s)

- Delen van zorgen met de ouder(s)/verzorger(s).
- Bespreek de uitkomsten van consultaties met de ouder(s)/verzorger(s).

Is er ondersteuning nodig bij het voorbereiden of het voeren van het gesprek met de ouder(s)/verzorger(s), raadpleeg dan een deskundige collega en/ of Veilig Thuis.

Leg vast wie verantwoordelijk zijn voor deze stap in de organisatie.

1. Leg de ouder het doel uit van het gesprek.
2. Beschrijf de feiten die je hebt vastgesteld en de waarnemingen die je hebt gedaan.
3. Nodig de ouder(s)/verzorger(s) uit om een reactie hierop te geven.
4. Pas na de reactie van ouder(s)/verzorger(s) wordt een samenvatting gemaakt van hetgeen je hebt gezien, gehoord en waargenomen. In geval van een vermoeden van verminking neemt u met spoed contact op met het Veilig Thuis.

In de meeste gevallen is het onduidelijk wat de oorzaken zijn van de signalen. Door het gesprek met ouder(s)/verzorger(s) aan te gaan kunnen zorgen verduidelijkt, ontkracht of bekrachtigd worden. Nodig de ouder(s)/verzorger(s) expliciet uit tot het geven van zijn/haar mening en vraag door over leerling gerelateerde onderwerpen in de thuissituatie. Herkent de ouder/verzorger de situatie? Hoe gedraagt de leerling zich thuis? Hoe reageert de ouder/verzorger daarop? Hoe gaat het opvoeden thuis? Hoe reageert de leerling hierop? Hoe is de ontwikkeling van de leerling tot nu toe verlopen? Wat vindt de ouder/verzorger daarvan? Hoe ervaart de ouder/verzorger de opvoeding en zijn rol als ouder?

Indien de ouder de zorgen herkent kan een begin worden gemaakt met het in kaart brengen van mogelijkheden en oplossingen.

Indien tijdens het gesprek met de ouder/verzorger blijkt dat de zorg een andere oorzaak heeft, dan kan het traject afgesloten worden. De leerling wordt verder gevolgd volgens het reguliere begeleiding in de school.

Het doen van een melding bij Veilig Thuis, zonder dat de signalen zijn besproken met de ouder/verzorger, is alleen mogelijk als de veiligheid van het kind, de ouder, die van onszelf, of die van een ander in het geding is; of als er goede redenen zijn om te veronderstellen dat de ouder/verzorger door dit gesprek het contact met jou zal verbreken.

Bij het vragen van advies aan Veilig Thuis geldt dit niet, advies vragen mag altijd anoniem.

Stap 4: Weging van de aard en de ernst van het huiselijk geweld of de kindermishandeling

- Het afwegen van het risico, de aard en de ernst van de kindermishandeling of het huiselijk geweld.
- Vraag Veilig Thuis om een oordeel.

Stap 5: Beslissen: zelf hulp organiseren of melden

Stap 5a: Hulp organiseren en effecten volgen

- Bespreek met de ouder(s)/verzorger(s) welke hulp georganiseerd wordt.
- Organiseer hulp door ouder(s)/verzorger(s) en leerling door te verwijzen naar OKA/OKT.
- Monitor of ouder(s)/verzorger(s) en leerling hulp krijgen.

Als gemeend wordt dat, op basis van uw afweging in stap 4, de leerling en zijn gezin redelijkerwijs *voldoende* tegen het risico op huiselijk geweld of op kindermishandeling beschermen kan worden:

- organiseer dan de noodzakelijke hulp;
- volg de effecten van deze hulp;
- doe alsnog een melding als er signalen zijn dat het huiselijk geweld of de kindermishandeling niet stopt, of opnieuw begint.
- Leg vast wie verantwoordelijk zijn voor deze stap in de organisatie.

Indien mogelijk wordt door Veilig Thuis een casemanager aangesteld. De casemanager maakt een plan van aanpak.

Stap 5b: Melden en bespreken met de ouder(s)/verzorger(s)

- Bespreek met ouder(s)/verzorger(s) de voorgenomen melding.
- Meld bij Veilig Thuis.
- Sluit bij uw melding zoveel mogelijk aan bij feiten en gebeurtenissen en geef duidelijk aan indien de informatie die je meldt (ook) van anderen afkomstig is;
- overleg wat u na de melding, binnen de grenzen van uw gebruikelijke werkzaamheden, zelf nog kunt doen om uw leerling en zijn/haar gezinsleden tegen het risico op huiselijk geweld of op mishandeling te beschermen. Leg vast wie verantwoordelijk zijn voor deze stap in de organisatie.

1. Leg uit waarom u van plan bent een melding te gaan doen en wat het doel daarvan is.
2. Vraag de leerling en/of ouder uitdrukkelijk om een reactie.
3. In geval van bezwaren van de leerling en/of ouder, overleg op welke wijze er tegemoet gekomen kan worden aan deze bezwaren.
4. Is dat niet mogelijk, weeg de bezwaren dan af tegen de noodzaak om de leerling of zijn/haar gezinslid te beschermen tegen het geweld of de kindermishandeling. Betrek in de afweging de aard en de ernst van het geweld en de noodzaak om de leerling of zijn gezinslid door het doen van een melding daartegen te beschermen.
5. Doe een melding indien naar jouw oordeel de bescherming van de leerling of zijn gezinslid de doorslag moet geven.
6. Volg de effecten van deze hulp; en
7. Doe opnieuw een melding als er signalen zijn dat het huiselijk geweld of de kindermishandeling niet stopt, of opnieuw begint.

Van contacten met de leerling en/of ouder/verzorger over de melding kunt u afzien:

- als de veiligheid van de leerling, die van uzelf, of die van een ander in het geding is; of
- als u goede redenen hebt om te veronderstellen dat de leerling en/of de ouder daardoor het contact met u zal verbreken.

Verantwoordelijkheden voor een veilig werk- en meldklimaat

Om het voor medewerkers mogelijk te maken om in een veilig werkklimaat huiselijk geweld en kindermishandeling te signaleren en om de stappen van de meldcode te zetten, draagt de school er zorg voor dat:

- de meldcode is opgenomen in het zorgbeleid en schoolveiligheidsplan van de organisatie;
- een of twee medewerkers opgeleid zijn tot aandachtsfunctionaris huiselijk geweld en kindermishandeling
- de deskundigheidsbevordering (zoals signaleren van kindermishandeling en huiselijk geweld) wordt gestimuleerd;
- regelmatig trainingen en andere vormen van deskundigheidsbevordering worden aangeboden aan medewerkers, zodat medewerkers voldoende kennis en vaardigheden ontwikkelen en ook op peil houden voor het signaleren van huiselijk geweld en kindermishandeling en voor het zetten van de stappen van de code;
- de meldcode aansluit op de werkprocessen binnen de organisatie;
- de meldcode aansluit op de structuur van de organisatie;
- de werking van de meldcode regelmatig geëvalueerd wordt en er zo nodig worden acties in gang gezet om de toepassing van de meldcode te optimaliseren;
- binnen de organisatie wordt bekendheid gegeven aan het doel en de inhoud van de meldcode, dit is ook voor ouders inzichtelijk;
- er intern afspraken gemaakt zijn over de wijze waarop medewerkers ondersteund worden als zij door ouders in of buiten rechte worden aangesproken op de wijze waarop zij de meldcode toepassen;
- zij eindverantwoordelijkheid voor de uitvoering van de meldcode bewaart.

De aandachtsfunctionaris (teamlid belast met deze taak)

- dient als vraagbaak; functioneert binnen de organisatie voor algemene informatie over (de meldcode) kindermishandeling;
- herkent signalen die kunnen wijzen op kindermishandeling of huiselijk geweld; van de stappen volgens de meldcode;
- stelt taken vast van een ieder (Wie doet wat wanneer);
- neemt deel aan IB/directieoverleg;
- voert de aansluiting van de meldcode op de werkprocessen uit;
- voert de aansluiting van de meldcode op de zorgstructuur uit;
- stelt samenwerkingsafspraken vast met ketenpartners;
- coördineert de uitvoering van de meldcode bij een vermoeden van huiselijk geweld en/of kindermishandeling;
- waakt over de veiligheid van de leerling bij het nemen van beslissingen;
- neemt zo nodig contact op met het Veilig Thuis voor advies of melding.
- evalueert de genomen stappen met betrokkenen;
- ziet toe op zorgvuldige omgang met de privacy van het betreffende gezin;
- ziet toe op dossiervorming en verslaglegging.

Leerkracht:

- herkent signalen die kunnen wijzen op kindermishandeling of huiselijk geweld;
- overlegt met de aandachtsfunctionaris (of intern begeleider) bij zorg over een leerling aan de hand van waargenomen signalen die kunnen wijzen op kindermishandeling of huiselijk geweld;
- voert afspraken uit die zijn voortgekomen uit het overleg met de aandachtsfunctionaris (of intern begeleider) zoals observeren of een gesprek met de ouder;
- bespreekt de resultaten van deze ondernomen stappen met de aandachtsfunctionaris

De directie, de leidinggevende en de medewerkers van de 1e montessorischool de Wielewaal zijn *niet* verantwoordelijk voor:

- het vaststellen of er al dan niet sprake is van kindermishandeling of huiselijk geweld;
- het verlenen van professionele hulp aan ouders of leerlingen (begeleiding, therapie).